

POSTANOWIENIE

Dnia 17 października 2006 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Jerzy Kuźniar (przewodniczący)

SSN Krystyna Bednarczyk (sprawozdawca)

SSN Beata Gudowska

w sprawie z odwołania P. T. - J. G.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G.
o ustalenie istnienia obowiązku ubezpieczenia społecznego,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 17 października 2006 r.,
zażalenia ubezpieczonego na postanowienie Sądu Apelacyjnego w G.
z dnia 27 marca 2006 r., sygn. akt III AUa .../04,

uchyla zaskarżone postanowienie.

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 27 marca 2006 r. III AUa .../04 Sąd Apelacyjny – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w G. odrzucił skargę kasacyjną wnioskodawcy J. G. – PHP „Terex” od wyroku tego Sądu z dnia 20 grudnia 2005 r.. Sąd uznał, że skarga nie spełnia wymagania określonego w art. 398⁴ § 1 pkt 3 k.p.c. Wprawdzie zawiera ona wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania, jednak brak jest należytego uzasadnienia wniosku. Nie wskazano jakie istotne zagadnienie prawne w sprawie występuje podnosząc jedynie, iż tą okolicznością jest „błędne zastosowanie przez Sąd Apelacyjny przepisów art. 83 i art. 58 przez przyjęcie, że pomiędzy PHP T. – J. G. a P. L. nie doszło do nawiązania stosunku

pracy, konsekwencją czego jest podleganie obowiązkowemu ubezpieczeniu społecznemu, zastosowanie powołanych wyżej przepisów do umowy na okres próbny i na czas określony i to w sytuacji, gdy pracownik podjął pracę, wykonywał ją, a pracodawca świadczenie to przyjmował”. Tak sformułowane uzasadnienie wniosku nie spełnia zdaniem Sądu wymaganych warunków, zatem skarga kasacyjna podlega odrzuceniu na podstawie art. 398⁶ § 2 k.p.c.

W zażaleniu na to postanowienie wnioskodawca zarzucił, że skarga kasacyjna spełnia wszystkie wymagania. Nie tylko zostało wskazane istotne zagadnienie prawne dotyczące zastosowania przepisów o pozorności i nieważności czynności prawnych w sytuacji gdy umowa o pracę została zawarta i wykonywana, ale zaskarżone orzeczenie oczywiście narusza prawo, co jest wystarczającą podstawą do rozpoznania skargi. W związku z tymi zarzutami wnioskodawca wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia

Sąd Najwyższy zważył, co następuje. Przepis art. 398⁴ k.p.c. określa wymogi formalne jakim powinna odpowiadać skarga kasacyjna. W § 1 określone są bezwzględne wymagania, co do których ewentualne braki nie mogą być uzupełnione po upływie terminu do wniesienia skargi, natomiast w § 2 określone są wymagania, które w wypadku braku ich spełnienia mogą być uzupełnione na wezwanie sądu. Zachowanie tych wymagań formalnych jest badane przez sąd drugiej instancji na podstawie art. 398⁶ k.p.c. Zgodnie z § 1 i 2 tego przepisu sąd wzywa stronę do uzupełnienia braków skargi niespełniającej wymagań określonych w art. 398⁴ § 2 k.p.c., natomiast w przypadku stwierdzenia braków co do wymagań określonych w art. 398⁴ § 1 k.p.c. sąd drugiej instancji odrzuca skargę.

Bezwzględne wymagania skargi kasacyjnej określone są w czterech punktach art. 398⁴ § 1 k.p.c. i są następujące: oznaczenie zaskarżonego orzeczenia (pkt 1) przytoczenie podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienia (pkt 2) wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania i jego uzasadnienie (pkt 3) oraz wniosek o uchylenie lub zmianę orzeczenia (pkt 4). Oceniając dopuszczalność skargi kasacyjnej sąd drugiej instancji bada, czy wszystkie wymienione elementy zostały zawarte w skardze.

Wniosek, o którym mowa w art. 398⁴ § 1 pkt 3 k.p.c. wraz z uzasadnieniem powinien stanowić materiał do oceny, czy skarga kasacyjna

powinna zostać przyjęta do rozpoznania z jednej z przyczyn wymienionych w art. 398⁹ § 1 k.p.c. – istnienia istotnego zagadnienia prawnego (pkt 1), potrzeby wykładni przepisów prawa (pkt 2), nieważności postępowania (pkt 3) lub oczywistej zasadności skargi kasacyjnej (pkt 4). Dokonując przedsądu Sąd Najwyższy nie jest związany wnioskiem strony wnoszącej skargę, może na przykład uznać, że przedstawione we wniosku zagadnienie prawne nie jest istotnym zagadnieniem wymagającym rozstrzygnięcia lecz mimo to przyjąć skargę dopatrując się oczywistej jej zasadności lub nieważności postępowania. Natomiast dokonanie kontroli zachowania wymagań formalnych odbywa się przed dokonaniem przedsądu a tym bardziej przed merytorycznym rozpoznaniem skargi. Kontrola ta nie obejmuje treści wniosku o przyjęcie skargi lecz ogranicza się do formalnego zbadania czy wniosek taki został złożony i czy zawiera uzasadnienie.

W tym przypadku wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania został zamieszczony jako odrębny element skargi a na jego uzasadnienie wskazane zostało występowanie istotnego zagadnienia prawnego o treści zacytowanej w uzasadnieniu zaskarżonego postanowienia. Dokonując oceny tego wniosku Sąd Apelacyjny przekroczył swoje kompetencje. Oceny merytorycznej wniosku dokonuje Sąd Najwyższy, natomiast kontrola sądu drugiej instancji jest czysto formalna. Sąd Apelacyjny nie mógł więc odrzucić skargi w sytuacji, gdy stwierdził, że wniosek o jej przyjęcie został złożony wraz z uzasadnieniem, jednak jego zdaniem uzasadnienie nie odpowiada treści art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.. Ten ostatni przepis jest bowiem adresowany wyłącznie do Sądu Najwyższego. Takie stanowisko zostało również zaprezentowane w postanowieniu Sądu Najwyższego z dnia 13 października 2005 r. II PZ 32/05 (OSNP 2006 nr 17-18, poz. 272). Sąd Najwyższy stwierdził, że spełnienie wymagania konstrukcyjnego skargi kasacyjnej wynikającego z art. 398⁴ § 1 pkt 3 k.p.c. polega na złożeniu wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania oraz jakiegokolwiek uzasadnienia tego wniosku i tylko to podlega kontroli sądu drugiej instancji, gdyż merytoryczna ocena zasadności wniosku należy do Sądu Najwyższego orzekającego w przedmiocie przyjęcia skargi do rozpoznania.

Odrzucenie skargi kasacyjnej było więc błędne i z tych przyczyn Sąd Najwyższy na podstawie art. 398¹⁵ § 1 zdanie pierwsze k.p.c. w związku z art. 394¹ § 3 k.p.c. uchylił zaskarżone postanowienie.